

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

*Присвячено 60-річчю
Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»*

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

ЗБІРНИК
матеріалів III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 15–16 квітня 2021 року)

**Полтава
ПУЕТ
2021**

Програмний комітет

Голова:

О. О. Нестуля, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Співголови:

Є. Б. Аймагамбетов, д. е. н., професор, ректор Карагандинського економічного університету (Казспоживспілка);

Е. А. Гулієв, д. е. н., професор, ректор Азербайджанського університету кооперації;

Д. П. Дімітров, д. е. н., професор, ректор Університету національного і світового господарства (Болгарія);

Л. О. Шавга, д. е. н., професор, ректор Кооперативно-торгового університету Молдови;

К. К. Шебеко, д. е. н., професор, ректор Закладу освіти «Поліський державний університет»;

С. М. Лебедєва, д. е. н., професор, ректор Білоруського торговельно-економічного університету споживчої кооперації;

М. Р. Курбонзода, д. е. н., професор, ректор Таджикиського державного університету комерції;

Н. С. Педченко, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ;

О. В. Манжура, д. е. н., доцент, проректор із науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Організаційний комітет

Голова:

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Члени організаційного комітету:

Т. П. Гудзь, д. е. н., доцент, професор кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

С. П. Прасолова, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

Г. М. Сидоренко-Мельник, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

А. М. Соколова, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

О. В. Тимошенко, к. е. н., доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

О. А. Горбунова, старший викладач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в П78 сучасних умовах : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 15–16 квітня 2021 року). – Полтава : ПУЕТ, 2021. – 301 с. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-405-5

У збірнику подано матеріали доповідей, оприлюднених на III Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах», присвяченій 60-річчю Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Розраховано на наукових та науково-практичних працівників закладів вищої освіти і наукових установ, аспірантів, студентів, практичних працівників та широкий читачський загал.

УДК 336-043.86(045)

Матеріали друкують в авторській редакції мовами оригіналів.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2021

ISBN 978-966-184-405-5

<i>Педченко Н. С., Голуб І. В.</i> Ціннісно-мотиваційний підхід у фінансовій поведінці домогосподарства.....	262
<i>Прасолова С. П., Пиріг Д. В.</i> Актуальні аспекти управління прибутком підприємства в умовах нестабільного економічного середовища.....	265
<i>Сидоренко-Мельник Г. М., Костюченко Т. Ю.</i> Сучасні технології бізнес-аналітики ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства	269
<i>Сівак О. Л.</i> Актуальні аспекти удосконалення управління фінансовою стійкістю підприємства за сучасних умов	272
<i>Сук П. Л.</i> Види розрахунку прямолінійного методу амортизації необоротних активів.....	274
<i>Тошило В. А.</i> Підходи до класифікації вертикально-інтегрованих підприємницьких структур.....	277
<i>Холявко Н. І.</i> Виклики інформаційної економіки сучасної системи вищої освіти України	280
<i>Чумак В. Д.</i> Управління дивідендною політикою підприємства	283
<i>Шрамковський І. М.</i> Управління ефективністю діяльності компаній в умовах трансформації економіки	286
<i>Янковий О. Г., Шевченко Д. О.</i> Кайзен-костінг як сучасний підхід до управління витратами підприємства	289

*Г. М. Сидоренко-Мельник, к. е. н., доцент,
Т. Ю. Костюченко, студентка
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
м. Полтава, Україна*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вихід України з тривалої фінансово-економічної кризи безпосередньо пов'язаний з підвищенням ефективності діяльності підприємств всіх форм власності та організаційно-правового характеру її організації. В даний час виникає необхідність проведення аналізу бізнес-планів, поглиблених маркетингових досліджень, прихованих та потенційних можливостей виробництва та збуту, надання послуг та виконання робіт, оцінювання ситуацій у внутрішньому та зовнішньому бізнес-середовищах, що впливають на виробництво і збут, співвідношення попиту і пропозиції, моніторингу конкретних споживачів і постачальників, витрат живої і уречевленої праці з необхідною їх деталізацією. Аналіз ефективності діяльності підприємства необхідний не тільки його керівнику для оцінки фінансового становища, а й ряду осіб, які беруть безпосередню участь у господарській практиці. З огляду на це, актуальність вибору найбільш ефективних інструментів проведення фінансового аналізу ефективності діяльності не викликає сумнівів.

Ефективність представляє собою складну економічну категорію, яка охоплює різні рівні господарювання і знаходиться відповідно під впливом системи ендогенних та екзогенних факторів: економічних, фінансових, технічних, екологічних, правових, соціальних, тощо. Те, що ефективність представлена в різних вимірах: ефективність діяльності підприємства, ефективність використання економічних, трудових, матеріальних та фінансових ресурсів, ефективність галузей та окремих операцій є підставою застосування в бізнес-аналітиці досить широкого кола показників, критеріїв їх упорядкування, технології застосування. Вибір та обґрунтування цінності застосування тих чи інших інструментів фінансового аналізу ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства набуває актуальності, адже від результатів бізнес-аналітики залежить ефективність прийняття управлінських рішень оперативного, поточного та перспективного характеру.

Опрацювавши науковий доробок літературних джерел з зазначеної проблематики можемо стверджувати, що сьогодні має місце відсутність єдиної концепції аналізу, представлено досить широке різноманіття методик та різні часткові методичні підходи до визначення економічної суті ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств та велика і часто не-впорядкована кількість показників її оцінки, недосконале інформаційне забезпечення. Як наслідок – відсутність наукового підґрунтя оперативного управління і контролю за рівнем ефективності використання ресурсів.

Фінансово-господарська діяльність підприємства спрямована на досягнення певного ефекту. Ефект у вигляді прибутку на вкладений капітал характеризує мету формування та використання активів підприємства в господарському процесі.

На основі результатів аналізу тлумачень поняття різними науковцями та економістами, можливо виділити наступні характерні ознаки ефективності: 1) раціональність (економність) витрачання ресурсів, що забезпечує максимальну віддачу; 2) нерозривний зв'язок із результативністю, яка характеризує результати діяльності в абсолютних показниках; 3) відносне значення ефективності, що має місце в процесі порівняння результатів або встановлених цільових параметрів і ресурсів витрачених на досягнення результатів діяльності соціально-економічної системи [1].

Погоджуючись з традиційною точкою зору, а саме «ефективність господарської діяльності підприємства – це економічна категорія, що відображає співвідношення між одержаними результатами від господарської діяльності та витраченими на її досягнення ресурсами» [2], зазначаємо, що в сучасних умовах господарювання акцент ставиться на капіталізації фірми та підвищенні її вартості. Це, в свою чергу, максимально відповідає меті власників та їх очікуванням винагороди, впевненості в успішній реалізації стратегії, створенні доданої вартості бізнесу.

Потребує розв'язку проблема впровадження адекватної сучасним економічним умовам технології розрахунку доданої вартості підприємства, адже бізнес почав переходити від менеджменту прибутків до менеджменту вартості. Керівникам необхідний інструмент управління як витратами, так і капіталом. Назріла нагальна необхідність вдосконалення процесу вартісно-орієнтованого управління діяльністю сучасного підприємства.

Як відповідь викликам – в бізнес-аналітиці набувають популярності системи ABC (Activity Based Costing – функціонально-вартісний облік) і EVA (Economic Value Added – економічна додана вартість).

EVA є своєрідним індикатором якості управлінських рішень. Постійна позитивна величина показника EVA свідчить про збільшення вартості компанії, тоді як негативна – про її зниження. В основі даних розрахунків закладений принцип перевищення операційного прибутку над вартістю капіталу [3]. Показник економічної доданої вартості (EVA) дозволяє проводити оцінку як поточних так і майбутніх перспектив розвитку підприємств, виступає критерієм оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, який дозволяє власникам управляти інвестованим капіталом.

Переваги поєднання EVA з ABC полягають в тому, що замість організаційної структури підприємства, що лежить в основі традиційних систем калькулювання, в ABC використовується концепція ланцюжка цінностей; відбувається уникнення механічності, адже між видами діяльності та об'єктами витрат простежується причинно-наслідковий зв'язок. Таким чином, інтегрована система ABC-EVA може використовуватися для вимірювання вартості бізнесу через оптимізацію витрат і асортименту продукції, а також ув'язування стратегічних цілей власника (інвестора) з операційним управлінням підприємством.

Чинники підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства полягають в удосконаленні інструментів управління та поліпшенні якості інформаційного забезпечення, тощо. Вміле використання сучасних технологій бізнес-аналітики ефективності діяльності забезпечує інформаційну підтримку прийняття управлінських рішень в поточному періоді та перспективі.

Список використаних джерел

1. Саричев Д. О. Управління ефективністю операційної діяльності підприємства. *Стратегія економічного розвитку України*. 2012. № 30. С. 136–143.
2. Бедринець М. Д. Ефективність діяльності суб'єктів підприємництва в сучасних умовах господарювання. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2013. № 4. С. 183–190.
3. Dodd, James L., Shimin Chen. “Economic Value Added (EVA)”, *Arkansas Business and Economic Review* (Winter 1997), P. 1–8. (8).